

گویش لری

طی دوران های متمادی مردان و زنان، مردمان سلسله ناگسستنی از مقوله ای بزرگتر و برتر به نام ملت دستاوردهای بزرگ معنوی و میراث این ناگسستنی سلسله را پاس داشته، پرورانده، و به نسل های پس از خود منتقل می کنند تا هویت تاریخی و اجتماعی را که ثمره کوششهای نسل هاست و بیانگر بستر پرورش و خاستگاه آرا و اندیشه ها و آمال یک ملت، در گذر زمان حفظ کرده و به آینده بسپارند. این میراث معنوی همان فرهنگ یک ملت است که در حوزه های مختلف متبلور میگردد. یکی از این بسترهای تبلور میراث معنوی نسلها زبان و ادبیات یک ملت و قوم است.

زبان و گویش و ادبیات مردمان استان کهگیلویه و بویراحمد (قوم لر) خود وابسته به زبان و ادبیات فارسی و بخشی از فرهنگ ملت ایران و گستره عظیم نفوذ و تاثیر فرهنگ پارسی و زبان فارسی است. زبان و ادب فارسی در گذر تاریخ و به رغم هجمه های بسیار و دسیسه و تهاجمات انیران همواره سبب پایداری و غلبه معنوی ایرانیان در برابر اعراب، ترک ها، مغولها و پیشروان تمدن هلنی شده است و زیبایی، تازگی، نشاط، شیوایی و زایندهگی خود را حفظ کرده است. از این دیدگاه قوم لر همانند دیگر ایرانیان زبان کهن خویش را نگهداری کرده اند.

بسیاری از واژه های لری ریشه باستانی دارند. در میان گویش های جنوب غرب ایران، گویش لری بزرگترین و ژرفترین رابطه را با زبان فارسی دارد و به تبعه زبان فارسی، دنباله پارسی میانه می باشد.

بررسی گویش لری مردمان استان کهگیلویه و بویراحمد نکاتی چند را آشکار می سازد. نخست اینکه گویش لری دیرتر و کمتر تحت تاثیر زبانهای بیگانه قرار گرفته است و سپس اینکه گویش مردم این سامان با گویش های سایر لرها ایران اختلاف ریشه ای ندارد و آخر اینکه بسیاری از واژگان فارسی در این گویش پرکاربرد هستند.

گویش لری مردم این سامان شاخه ای از فلهویات است و قرابت و هم ریشگی با زبان فارسی دری دارد و آکنده از واژه ها و ریشه های افعال پهلوی ساسانی است. سه گونه گویش لری در این استان وجود دارد که در ادامه بطور مختصر پیرامون هرکدام شرحی می دهیم.

گویش (لهجه) بویراحمدی:

درگویش بویراحمدی کلمات آهنگین و با شتاب و بریده و مختصر و بر روی نوک زبان جریان می یابد

حرف دال به ندرت تلفظ میشود، مگر در اول کلمه قرار گیرد و حرف جیم به تلفظ شین در می آید.

گویش چرامی-بابونی:

در این گویش تاکید بر حروف خ، ر، ق زیاد است و تلفظ حرف ح در کلمات آشکار نیست و حرف دال نیز واضح و روشن به تلفظ در نمی آید. از فتحه در ادای کلمات زیاد استفاده می شود.

گویش طیبی-بهمنی:

در این گویش کشش کلمات آشکار است و آرامشی در تلفظ ملحوظ است و تاکید کلمات بر حروف گاف، واو، ی، زیاد است و از حرکات فتحه نمایی آشکار دارد. باز شدن دهان و فکین در صحبت کردن زیاد است.

نکته: علامت جمع در گویش و لهجه لری مردم کهگیلویه و بویراحمد حرف (لام) است.

نکته: در این گویش حروف فارسی پ، چ، گ، تلفظ آشکاری دارند و گاه حالت مشدد می گیرند.

نکته: حرف ژ بر خلاف لهجه کردی در صحبت و تلفظ کاربرد پیدا نمی کند.

برای بهتر شناختن گویش و لهجه کلی مردم کهگیلویه و بویراحمد به صرف چند نمونه افعال پرداخته می شود:

فعل (رفتن) : رھتم ، رھتی ، رھت ، رھتیم ، رھتیت ، رھتن .

فعل (بردن) : بردم "bordom" ، بردی "bordi" ، برد "bord" ، بردیم "bordim" ، بردیت "

"bordit" ، بردن "borden" .

وبلاگ کرانه گمنام

<http://www.denaboy.persianblog.ir>

denaboy@inbox.com

مدیر وبلاگ : فرید نیک اقبال

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.